

**Opinia do ustawy o ratyfikacji Porozumienia w sprawie Środkowoeuropejskiego
Programu Wymiany Uniwersyteckiej ("CEEPUS III"), podpisanego w Budvie
dnia 25 marca 2010 r.
(druk nr 1090)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest wyrażenie przez Parlament zgody na ratyfikację przez Prezydenta Porozumienia w sprawie Środkowoeuropejskiego Programu Wymiany Uniwersyteckiej ("CEEPUS III"), podpisanego w Budvie dnia 25 marca 2010 r.

Umowa jest kontynuacją programu wymiany edukacyjnej krajów Europy Środkowej, który został zapoczątkowany Porozumieniem pomiędzy Republiką Austrii, Republiką Bułgarii, Republiką Węgierską, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Słowacką i Republiką Słowenii ustanawiającego współpracę w dziedzinie edukacji i kształcenia w ramach Środkowoeuropejskiego programu wymiany uniwersyteckiej (CEEPUS), sporządzonym w Budapeszcie dnia 8 grudnia 1993 r. Program CEEPUS był pierwszym programem współpracy wielostronnej w dziedzinie edukacji krajów Europy Środkowej, a jego głównym założeniem było wspieranie międzynarodowej mobilności w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego zarówno uczniów i nauczycieli szkół policealnych, jak i studentów oraz nauczycieli akademickich.

W dniu 9 marca 2003 r. w Zagrzebiu podpisane zostało nowe Porozumienie pomiędzy Republiką Austrii, Republiką Bułgarii, Republiką Chorwacji, Republiką Czeską, Republiką Węgierską, Rzeczpospolitą Polską, Rumunią, Republiką Słowacką i Republiką Słowenii promujące współpracę w dziedzinie szkolnictwa wyższego w ramach Środkowoeuropejskiego Programu Wymiany Uniwersyteckiej (CEEPUS II). Umowa ta zawężyła zakres przedmiotowy i podmiotowy realizacji współpracy i wymiany, ograniczając

go tylko do obszaru szkolnictwa wyższego. Program CEEPUS II umożliwia: tworzenie sieci współpracy międzyuczelnianej przy udziale partnerów z co najmniej trzech państw, przyznawanie stypendiów na staże krótkoterminowe, studia semestralne i praktyki, a także prowadzenie seminariów doskonalących, kursów językowych i kursów specjalistycznych. Działanie programu opiera się na zasadzie bezdewizowej współpracy Stron umowy, a w państwach uczestniczących nie tworzy się odrębnych struktur, których zadaniem byłoby zarządzanie programem.

Koordinację realizacji Programu zapewnia powołane w 1993 r. Centralne Biuro Programu CEEPUS.

Polska jest stroną Porozumienia z 2003 r. i, jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy, aktywnie uczestniczy w realizacji ustanowionego programu współpracy.

Z propozycją zawarcia nowej umowy, która ustanowi Program CEEPUS III wystąpiła w 2007 r. Austria.

Nowe Porozumienie przyjmuje podobne do obowiązujących zasady organizacji i przebiegu współpracy międzyuczelnianej. Najistotniejsze różnice pomiędzy wiążącym Porozumieniem, a umową będącą przedmiotem opiniowanej ustawy sprowadzają się do tego, iż w ramach Programu CEEPUS III będą wspierane również osoby wyjeżdżające do uczelni państw współpracujących w celu realizacji projektów badawczych lub innych przedsięwzięć naukowych, a nie tylko w celu odbycia części studiów lub prowadzenia zajęć dydaktycznych. Ponadto wydłużony zostanie okres obowiązywania nowego Porozumienia CEEPUS III oraz zmieni się Depozytariusz Porozumienia (funkcję Depozytariusza przejmie Centralne Biuro CEEPUS). Istotne zmiany dotyczą także zasad funkcjonowania Wspólnego Komitetu Ministrów (art. 3 Porozumienia; przyjęto m.in., że Komitet będzie się spotykał tak często jak uzna za stosowne, a nie jak było dotychczas co najmniej raz w roku). Ponadto przepis art. 2 ust. 4 Porozumienia umożliwi przyznanie stypendium studentowi w celu odbycia przez niego szkolenia lub praktyki zawodowej w instytucji komercyjnej, placówce badawczej, instytucji rządowej lub innej organizacji kraju przyjmującego.

W myśl uzasadnienia do projektu ustawy przystąpienie Polski do nowego Porozumienia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek sektora finansów publicznych.

Adresatami postanowień Porozumienia będą uczelnie i jednostki naukowe, Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej w Warszawie będące Krajowym Biurem CEEPUS, ministrowie nadzorujący szkoły wyższe, a także studenci, uczestnicy studiów doktoranckich oraz nauczyciele akademicy.

W związku z art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji (umowa międzynarodowa dotyczy spraw uregulowanych w ustawie) przyjęto tryb ratyfikacji Porozumienia za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie (tzw. duża ratyfikacja). Umowa ratyfikowana w tym trybie ma zgodnie z art. 91 ust. 2 Konstytucji pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową.

Opiniowana ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 83. posiedzeniu w dniu 20 stycznia 2011 r. Projekt ustawy był przedłożeniem rządowym. W trakcie prac sejmowych nie dokonano zmian istotnych z merytorycznego punktu widzenia.

III. Uwagi szczególne

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Jakub Zabielski

Główny legislator